

[Frænkel.]

skellige Lande, men lidt efter lidt kom nærmere sammen og endte med i det store og hele at mødes i en Guldvaluta. Hvis der spørges, hvorfor det skete, kan det ikke nytte at se efter i Lærebøgerne, for alle de teoretiske Forhold og Bevæggrunde, som dér er nævnt, havde eksisteret før den Tid, man gik sammen, og mange af dem vedblev at eksistere, og det var i Virkeligheden slet ingen af dem, der var afgørende. Men afgørende var det, at England allerede den Gang havde Guldmøntfod, og at efterhaanden som Tiden skred frem i forrige Aarhundrede, kom England i nærmere og nærmere Handelsforbindelse med Landene; og under saadanne Forhold kan man ikke have forskellige Valutaer, uden at det afstedkommer de største Kalamiteter — enhver Forretningsmand, der har med de Forhold at gøre, ved det. Under alle Omstændigheder var det dette mægtige Motiv, der fik Landene til at gøre det vanskelige og kostbare Spring fra de Valutaer, de stod med, over til Guldvalutaen, og dette gælder i Forholdet mellem os og England sikkert mere, end det gælder mellem England og noget som helst andet Land.

Jeg skal ikke komme med Bebrejdelser for den Ensidsighed, med hvilken vi har lagt vor Handelspolitik. Det er jo ligegyldigt nu. Den er lagt paa en overordentlig ensidig Maade, og vor Produktion er ogsaa overordentlig ensidig, og alle disse Forhold tilsammen gør, at vi staar i et økonomisk Afhængighedsforhold til England i Henseende til Valutaen, som jeg ikke tror, vi kan sætte os ud over, og som jeg i hvert Tilfælde med den største Ængstelse vilde se, at man forsøgte at sætte sig ud over.

Mellem de Lande, det ærede Medlem nævnte, skal jeg tage det Land, hvis Forhold til England mest ligner vort, nemlig New Zealand, men jeg skal dog gøre opmærksom paa, at det første Blik i New Zealands Statistik viser, at dets Produktion er ganske anderledes mangedelt, end vor er det. De har Udførsel af Kul, de har Udførsel af Træ, de har en ikke ringe Guldproduktion, de har Udførsel af Hør; deres Udførsel af Uld er overordentlig betydelig — den udgjorde i 1929 mere end deres Smørudførsel. De har desuden en hel Række Sydrugter; de udfører Bananer, de udfører Kopra, de udfører Oranger, de udfører forskellige Fiskevarer. Det er ganske anderledes fordelt dér, end det er hos os, og det er det, der gør, at man maa nære den største Ængstelse for at springe bort fra Sterlingkursen.

Nu rettes der jo saa stærke Bebrejdelser mod Valutainstitutionen. Jeg skal ikke sige noget hverken for eller imod, dertil kender jeg ikke dens Praksis tilstrækkelig. Ogsaa jeg har naturligvis som alle andre hørt mange Klager, men noget Helhedsindblik i den har jeg ikke — det synes jeg for Resten godt, vi kunde have faaet, men det har vi altsaa ikke. Men een Ting er klart: at en saadan Institution kun kan virke efter sin Bestemmelse, naar der er Tillid til den i Befolkningen. Naar der ikke er det, kan den ikke virke paa rette Maade, og naar et saa stort og omfattende og betydningsfuldt Led af vort Erhvervsliv som Landbruget lader sine Repræsentanter her udtale sig med saa stor Mistillid til dette Institut, som de gør det, saa synes jeg, at alene af den Grund maatte Tiden nærme sig, hvor man selvfølgelig ikke afskaffer det fra i Dag til i Morgen, men tænker paa en Afvikling; og tænker man paa en Afvikling, maa der altsaa sættes noget andet i Stedet. Medens jeg paa den ene Side udmærket godt forstaar, at den højtærede Udenrigsminister kvier sig ved at tage noget fast Standpunkt, inden Ottawa-Konferencen har været afholdt, saa kan jeg paa den anden Side ikke se, at der kan ske nogen Ulykke ved, at man forbedrer sig paa det, og jeg synes, det er nødvendigt at forberede sig, for der er meget, der skal gøres, inden man kan gaa over til en ny Handelspolitik, der forudsætter Ophevelse af Traktater. Jeg kan ikke se, der er nogen Ulykke i, at man opsiger disse Traktater, jeg ved ikke, hvad der kunde ske. Hvis Tingene ordnede sig saaledes paa Ottawa-Konferencen, at man kunde gaa videre med dem, saa kunde man jo slutte dem igen. Al Verdens andre Nationer kan opsige deres Traktater, uden at der derfor sker nogen større Ulykke, og jeg mener ogsaa, vi kan gøre det.

Jeg mener, det er en nødvendig Forberedelse til at slaa ind paa en anden Handelspolitik. Jeg tror, at inden kort eller længe bliver vi nødt til det, og jeg giver den højtærede Udenrigsminister fuldstændig Ret i, at det skal siges til Befolkningen her fra autoritativt Sted: Tro dog ikke, at I skulde være det eneste Land, der kunde komme uskadt gennem denne Krise. Naar denne Krisebølge rejser sig, saa maa den naturnødvendigt først ramme Landbruget og visse Dele af Handelen, netop fordi de 80 pCt. af vor Udførsel er Landbrugsvarer, og derigennem vil den ogsaa komme til at ramme de Sider af Handelen, der beskæftiger sig med Import, men indirekte faar jo ogsaa Byerne det at føle. Under alle